

Pohledávka vzniklá ze závazkového právního vztahu ze hry na hracím přístroji

Pro posouzení, zda pohledávka vzniklá ze závazkového právního vztahu ze hry na hracím přístroji je pouze naturální obligací, či nikoliv je z hlediska ust. § 845 a § 846 obč. zák. rozhodující, zda výhra, na jejíž výplatu byl uplatněn nárok u soudu, byla dosažena na hracím přístroji, jehož provoz byl úředně povolen.

Pro posouzení, zda pohledávka vzniklá ze závazkového právního vztahu ze hry na hracím přístroji je pouze naturální obligací, či nikoliv je z hlediska ust. § 845 a § 846 obč. zák. rozhodující, zda výhra, na jejíž výplatu byl uplatněn nárok u soudu, byla dosažena na hracím přístroji, jehož provoz byl úředně povolen.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.6.2000, sp. zn. 33 Cdo 1188/99)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o 62 804 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 22 C 96/95, o dovolání žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. září 1998 č. j. 35 Co 329/98 - 178, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. září 1998 č. j. 35 Co 329/98 - 178 a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 11. března 1998 č. j. 22 C 96/95 - 160 se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 3. září 1996 č. j. 22 C 96/95 - 56 uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci 62 804 Kč s 16% úrokem z prodlení od 1. března 1995 do zaplacení. Rozhodl tak o uplatněném nároku na vyplacení výhry, kterou žalobce dne 27. února 1995 vyhrál na hracím automatu č. 6 „JOKER CARD“ v herně „B“ M. a která mu nebyla personálem této provozovny žalovaného vyplacena. M. B., pracovník žalovaného uznal písemně dluh s tím, že výhra bude žalobci vyplacena dne 28. února 1995 pod podmínkou, že žalobce předloží doklad své totožnosti s fotografií. Po předložení pasu odmítl žalovaný zaplatit vymáhanou částku z důvodu technické nemožnosti výhry žalobce. Po provedeném dokazování soud dospěl k závěru, že výhra na hracím automatu, který je ve vlastnictví obchodní společnosti T., s.r.o. a žalovaný je nájemcem tohoto přístroje, je vymahatelná podle § 488 obč. zák. Tento závazkový vztah účastníků řízení byl zajištěn uznáním dluhu podle § 558 obč. zák. Protože žalobce vyhrál na hracím přístroji částku 62 804 Kč, aniž bylo prokázáno, že by předtím s přístrojem nedovoleně manipuloval, a výhra mu nebyla vyplacena ani po prokázání totožnosti žalobce na základě žalovanému předloženého pasu dne 28. února 1995, soud žalobě vyhověl.

K odvolání žalovaného Městský soud v Praze usnesením ze dne 15. září 1997 č. j. 20 Co 571/96 - 120 zrušil rozsudek soudu prvního stupně. Odvolací soud po doplněném dokazování vycházel ze zjištění,

že žalovanému bylo rozhodnutím Obvodního úřadu v P. ze dne 4. ledna 1995 č. 91/1995 povoleno provozování 13 kusů hracích přístrojů na dobu od 4. ledna do 30. června 1995, přičemž podle přílohy rozhodnutí byl na pozici č. 6 uveden hrací přístroj „MULTIWIN“. Z důvodu poruchy byl tento přístroj vyměněn servisním technikem vlastníka - společností T., s.r.o. - za jiný hrací přístroj „JOLY CARD“. Sám žalobce tvrdí, že vyhrál na hracím přístroji na č. 6 „JOKER CARD“. Dospěl k právnímu závěru, že předmětná výhra je vymahatelná ve smyslu ust. § 846 obč. zák. za předpokladu, že výhry bylo dosaženo v souladu s právními předpisy v provozovně žalovaného, a to i tehdy, jestliže výhry bylo dosaženo na hracím přístroji, který nebyl provozovateli herny povolen rozhodnutím příslušného orgánu. Vzhledem k tomu, že žalovaný tvrdí, že provedením důkazů ohledáním přístroje a znaleckým posudkem lze prokázat, že žalobce dosáhl výhry nepoctivým způsobem, protiprávním jednáním, které nezakládá právo na výplatu výhry, zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně s tím, že je třeba uložit žalovanému povinnost předložit předmětný hrací přístroj za účelem vypracování znaleckého posudku na tvrzené poškození přístroje žalobcem.

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 11. března 1998 vyhověl žalobě v plném rozsahu, neboť žalovaný neprokázal své tvrzení, že výhry bylo dosaženo protiprávním způsobem, tj. neoprávněným zásahem žalobce do hracího přístroje.

K odvolání žalovaného Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. září 1998 č. j. 35 Co 329/98 - 178 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů a dále rozhodl, že se dovolání nepřipouští. Odvolací soud odkázal na právní závěr uvedený v předcházejícím zrušujícím usnesení. Návrh žalovaného na vyslovení přípustnosti dovolání odvolací soud zamítl s odůvodněním, že otázka aplikace ust. § 846 obč. zák. nebyla řešena rozdílně od rozhodovací praxe vyšších soudů.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání z důvodu uvedeného v ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř. Namítá, že právní názor odvolacího soudu není správný a že je v rozporu s publikovaným rozhodnutím Krajského soudu v Českých Budějovicích. Dovojuje, že pokud byl vyměněn povolený hrací přístroj za hrací přístroj nepovolený, na kterém došlo k předmětné výhře, je třeba na tento právní vztah aplikovat ust. § 845 odst. 1 obč. zák., což znamená, že výhru nelze vymáhat. Podle názoru žalovaného má napadené rozhodnutí po právní stránce zásadní význam a dovolání v této věci je přípustné podle ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. Žalovaný navrhl, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a aby věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření k dovolání uvedl, že rozhodnutí odvolacího soudu je věcně správné a nemá po právní stránce zásadní význam. Z tohoto důvodu je dovolání proti rozsudku odvolacího soudu nepřipustné.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou, zda v posuzovaném případě je dovolání přípustné.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podle ustanovení § 239 odst. 2 nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku nebo před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam.

O rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadního významu ve smyslu ust. § 239 odst. 2 o.s.ř. jde tehdy, jestliže odvolací soud posuzoval právní otázku, která v projednávané věci měla pro rozhodnutí ve věci zásadní význam (tedy nejde o posouzení právní otázky, které pro rozhodnutí věci nebylo určující). Rozhodnutí odvolacího soudu musí současně mít po právní stránce zásadní význam z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (mající obecný dopad na případy obdobné povahy). Rozhodnutí odvolacího soudu má z tohoto pohledu zásadní význam zpravidla tehdy, jestliže řeší takovou právní otázku, která judikaturou vyšších soudů (tj. odvolacího soudu a odvolacích soudů) nebyla vyřešena nebo jejíž výklad se v judikatuře těchto soudů neustálil (vyšší soudy při svém rozhodování řeší takovou otázku rozdílně, takže nelze hovořit o ustálené judikatuře), nebo jestliže odvolací soud posoudil právní otázku jinak, než je řešena v konstantní judikatuře vyšších soudů (rozhodnutí odvolacího soudu představuje v tomto směru odlišné řešení této právní otázky).

Přípustnost dovolání podle § 239 odst. 2 o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam; přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané věci řešil odvolací soud ve svém potvrzujícím rozsudku mimo jiné právní otázky, jaké jsou právní účinky výhry na vyměněném úředně nepovoleném hracím přístroji, zda i v tomto případě se jedná o výjimku podle § 845 obč. zák. a výhra je proto soudně vymahatelná. Vzhledem k tomu, že tyto právní otázky nejsou řešeny odvolacími soudy jednotně a že právní názor vyslovený v napadeném rozsudku představuje odlišné řešení, než k jakému dospěl Nejvyšší soud, představuje napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutí, které má po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu je podle ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. přípustné.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Ve smyslu ust. § 845 obč. zák. výhry ze sázek a her a pohledávky z půjček poskytnutých vědomě do sázky nebo výhry nelze vymáhat Podle ust. § 846 obč. zák. ustanovení § 845 neplatí, jde-li o výherní podnik, který provozuje stát nebo který byl úředně povolen.

Dovolací soud nesdílí právní názor odvolacího soudu na otázku vymahatelnosti výhry na hracím automatu v dané věci. Odvolací soud vyšel z úvahy, že výhra je soudně vymahatelná, i když byla dosažena na hracím přístroji, jehož provoz nebyl úředně povolen, protože žalobce nemohl předpokládat, že sázkových her pomocí daného hracího přístroje není povolen, neboť tento přístroj byl v běžném provozu.

Podmínky pro úřední povolení her a sázek jsou obsaženy v zákoně č. [202/1990](#) Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění novely provedené zák. č. [70/1994](#) Sb. (dále jen „zákon“). Podle § 17 odst. 1 zákona provozovat sázkové hry pomocí přístroje mohou čs. právnické osoby, které mají přístroj ve vlastnictví nebo v užívání na základě smlouvy, a to i od zahraničních subjektů.

Jak vyplývá ze skutkových zjištění, zejména z rozhodnutí o povolení provozu 13 kusů hracích automatů, Obvodní úřad v P. na žádost žalovaného vydal dne 4. ledna 1995 ve smyslu § 18 zák. č. [202/1990](#) Sb. rozhodnutí o povolení 13 hracích automatů /uvedena značka a výrobní čísla) s platností od 4. ledna do 30. června 1995 s tím, že hrací automaty budou umístěny v provozovně žalovaného - „B“, J. nám., M., P., na místě č. 6 byl uveden hrací přístroj MULTIWIN, a zároveň schválil herní plán. Provozovatel zde uvedených úředně povolených hracích přístrojů ve smyslu uvedeného zákona je tedy žalovaný.

Pro posouzení, zda pohledávka vzniklá ze závazkového právního vztahu ze hry na hracím přístroji je pouze naturální obligací, či nikoliv je z hlediska ust. § 845 a § 846 obč. zák. rozhodující, zda výhra, na jejíž výplatu byl uplatněn nárok u soudu, byla dosažena na hracím přístroji, jehož provoz byl úředně povolen. V daném případě nebylo zjištěno, že by tato podmínka byla splněna, neboť nebylo prokázáno, že provoz hracího přístroje v době, kdy bylo na něm požadované výhry dosaženo, byl úředně povolen. Nelze přisvědčit odvolacímu soudu, že výhra je soudně vymahatelná, i když byla dosažena na hracím přístroji, jehož provoz nebyl úředně povolen.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci; Nejvyšší soud České republiky jej proto zrušil (§ 243b odst. 1 o.s.ř.). Protože důvody, pro které byl zrušen napadený rozsudek, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)